

Záměry ministerstva zemědělství (MZe) v oblasti lesní pedagogiky

Stručný pohled do historie lesní pedagogiky (LP)

V roce 2000 se ISSL Vimperk začala zabývat lesní pedagogikou. Zástupci školy za podpory MZe navázali kontakty s rakouským školícím střediskem v Gmundenu, které se mohlo v té době chlubit několikaletými zkušenostmi v oblasti lesní pedagogiky. Zaměstnanci školy zde byli v průběhu dvou let vyškoleni takovým způsobem, aby sami mohli vést kurzy LP. Díky absolvování tohoto kurzu škola obdržela prvotní informace v této oblasti, které sloužily jako podklady pro další vývoj environmentálního vzdělávání a osvěty v České republice. Před vlastním zahájením kurzů probíhala přípravná školení a semináře, vše za pomoci rakouských lektorů. První kurzy LP se rozběhly v roce 2002. Cílovou skupinou se stali lesníci. V letech 2002-03 bylo vyškoleno prvních 50 lesních pedagogů. Se změnami, které se týkaly uspořádání krajské samosprávy, došlo postupně k personálním změnám na ISSL – na úkor zaměstnanců, kteří zajišťovali agendu LP, a posléze v rámci optimalizace středních škol v Jihočeském kraji došlo ke sloučení ISSL se SLŠ v Písku, kde se bohužel nenašel prostor pro další rozvoj kurzů lesní pedagogiky a aktivit s tím souvisejících. V roce 2004 převzala pomyslnou štafetu SLŠ Hranice n. Moravě a Sdružení lesních pedagogů.

Od roku 2002 MZe v součinnosti s ÚHÚL a VÚLHM prezentuje lesní pedagogiku na výstavách jako např. Země živitelka, Silva Regina, Vzdělávání a řemeslo, Natura Viva, kde se lesnické programy zaměřené na děti a mládež setkávají s velkým úspěchem.

MZe financuje řadu propagačních materiálů, které jsou pomůckou lesním pedagogům. Součástí osvěty je i tvorba videopořadů zaměřených na různé oblasti lesního hospodářství. Jsou využívány i školami při environmentální výchově a popularizaci lesnictví.

V loňském roce financovalo MZe výše zmíněné aktivity celkovou částkou 595 000,- Kč. Pro letošní rok se počítá s obdobnými finančními prostředky.

MZe stálo v roce 2004 u zrodu nadace Dřevo pro život, jejímž posláním je šíření informací o lesním hospodářství o významu bohatství lesů pro společnost, způsobech péče o ně a možnostech šetrného a ohleduplného využívání dřeva. V rámci nadace existují programy – *Pinocchio*, *Pomoz kousku krajiny, který máš rád*, *Zachraňte duši dřeva*, *Dřevěný domov*, *Co víš o dřevě*, které napomáhají naplňovat její cíle. Správní rada každý rok uděluje v rámci zmíněných programů granty. Pro letošní rok Sdružení lesních pedagogů Hranice uspělo s projektem – Kufr plný dřeva (program Pinocchio). Granty jsou jednou z možností podpory LP.

Záměry

Od roku 2002, kdy proběhly první kurzy lesní pedagogiky se podařilo tuto oblast environmentálního vzdělávání natolik zviditelnit, že se otázky s ní spojené stávají součástí strategických vládních dokumentů – vzdělávacích i lesnických.

Prvním z nich je Usnesení vlády ČR č. 1155 ze dne 11.10.2006, kterým vláda schválila Akční plán Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy v ČR 2007-09 a uložila ministrům životního prostředí a školství, mládeže a tělovýchovy a jednotlivým členům vlády začleňovat a zohledňovat cíle Státního programu EVVO při tvorbě a realizaci ostatních národních a nadnárodních strategií,

programů a dokumentů. MZe se podílí na zpracování rozvojového programu environmentálního poradenství v ČR. Na základě usnesení č. 1155 MZe vypracovalo Akční plán k problematice EVVO na roky 2007-09. V rámci tohoto plánu v kapitole – *Děti, mládež, pedagogičtí a odborní pracovníci* se podařilo prosadit opatření, jež je možno shrnout větou - v rámci environmentální výchovy dětí a mládeže tzv. lesní pedagogiky budou zajištěny prostřednictvím ÚHÚL a VÚLHM kurzy pro děti a mládež.

Dalším strategickým materiálem je Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007-13, kde v kapitole - *Informace o mládeži a pro mládež* je opět lesní pedagogika zastoupena v podobě aktivit prováděných v rámci environmentální výchovy v oblasti lesního hospodářství. MZe bude pomáhat dle možnosti finančními prostředky, odbornými konzultacemi, vydáváním tiskovin, propagačních materiálů a výrobou videopořadů. Za zmínku stojí, že MŠMT zpracovává svoji koncepci, kde bude otázka práce s dětmi na úseku EVVO taktéž zastoupena. K návrhu vládní koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže je připraveno usnesení vlády, které by mělo být v brzké době schváleno. Na základě tohoto usnesení bude MZe pověřeno zpracováním resortního programu, který by měl být naplněn konkrétními aktivitami (postupy) – měl by se stát stěžejním dokumentem i pro lesní pedagogiku (koncepci LP). Na jeho základě bude možno nárokovat i více finančních prostředků ze státního rozpočtu, potažmo z rozpočtu MZe.

Na základě usnesení vlády, které jsem zde zmínila bude vypracována koncepce LP, která má za cíl zlepšit koordinaci práce lesních pedagogů. Předpokladem dobrého fungování je její celorepubliková působnost a dostatek finančních zdrojů. Prvním krokem bude sestavení pracovní skupiny (týmu zainteresovaných osob), vytyčení cílů, cílových skupin, aktivit, technického zázemí, finanční náročnosti a časového harmonogramu prací. Na základě dosavadních zkušeností se uvažuje o modelu, který můžeme nazvat - profesionální přístup. Pod tímto termínem si lze představit tým min. 2-5 specialistů – manažerů, kteří budou organizačně zajišťovat a koordinovat činnost lesních pedagogů. Dalším předpokladem uvažované koncepce LP je profesionalizace (i částečná) lesních pedagogů, kde se součástí jejich práce stanou i aktivity vykonávané v rámci LP. Naše úvahy se ubírají dvěma směry: koordinátorem by se mohl stát ÚHÚL nebo ÚZPI. Oba subjekty mají bohaté zkušenosti s osvětou, poradenstvím, vzděláváním a další výhodou je jejich celorepubliková působnost. Koordinátor (pravděpodobně ÚZPI) by pověřil několik pracovníků, kteří by zajišťovali nezbytný servis pro lesní pedagogy včetně poskytnutí technického zázemí. V průběhu letošních prázdnin by měl být odzkoušen pilotní program – akce lesní pedagogiky. Konkrétně by šlo o akce LP situované na letní dětské tábory. Koordinátor vybere vhodné lokality, připraví akci po organizační stránce, zabezpečí případné technické zázemí – kompletní servis pro lesního pedagoga, který se tak bude moci plně věnovat samotné akci – výběru vhodných aktivit pro různé věkové skupiny dětí a mládeže.

Pro rozvoj lesní pedagogiky jsou důležité následující aspekty:-

- úspěšné vytvoření Koncepce LP

- podpora v oblasti rozhodování – zařazení lesní pedagogiky, práce s veřejností, environmentálního vzdělávání do NLP II
- zastoupení problematiky LP ve strategických vládních dokumentech
- postupná konsolidace témat a kvality lesní pedagogiky
- neopomíjet nové cílové skupiny LP – senioři a lidé se zvláštními potřebami
- implementace lesní pedagogiky do systému lesnického vzdělávání
- finanční podpora
- nepodceňovat proces hodnocení a vyžadovat zpětnou vazbu
- lépe prezentovat úspěšné aktivity, projekty
- naučit se lobovat (zatím nedostatečně vyvíjený tlak na veřejnost, politiky, ...)
- vytvoření studijních materiálů pro pedagogické vzdělávání lesníků